

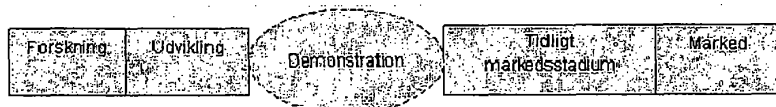
DANSK INDUSTRI
Energi Industrien

Den 11. januar 2007
CJB

Definition af demonstration

1. Demonstration - et vigtigt led i kommercialisering af nye energiteknologier

Demonstrationsfasen er en helt central fase i udviklingen af nye energiteknologier, da det er i denne fase at den nye teknologi bringes ud af laboratoriet, og det afprøves om teknologien virker under virkelighedsnære forhold. En succesfuld gennemførelse af demonstrationsfasen er helt afgørende for afdækningen af teknologien egenskaber og præstationer. For professionelle investorer er en succesfuld demonstration en forudsætning for, at de vil investere midler i den videre kommercialisering. Demonstrationsfasens indplacering i den samlede værdikæde kan skitseres således:

2. Finansiering af demonstrationsfasen

Hvor forskning og udvikling af nye energiteknologier er sikret finansiering via de offentlige forskningsbudgetter og de private virksomheders forskningsafdelinger, er det i højere grad usikkert hvorledes der tilvejebringes ressourcer til demonstrationen af den nye teknologi. Der vil ofte opstå et finansieringsgab, da de offentlige midler ikke i tilstrækkelig grad er rettet mod at understøtte demonstrationsfasen, og da teknologien endnu er så umoden, at den endnu ikke vurderes at være attraktiv for private investorer at investere i. Hvis vi i Danmark ønsker et mere strategisk fokus på omsætning af forskning og udvikling til nye energiteknologiske løsninger til markedet, er der derfor behov for, at det offentlige påtager sig et større engagement i demonstrationsfasen.

3. Afgrænsning af demonstrationsfasen

I OECD's Frascati-maual, side 18, er der forsøgt foretaget en afgrænsning af demonstrationsfasen. Heraf fremgår det, at "En demonstration er et projekt, som involverer innovation i fuld eller næsten fuld skala, i realistiske omgivelser, med det formål, 1) udmønte national politik eller 2) fremme anvendelsen af innovationen".

Frascati-definitionen leder Energinet.dk til at opstille følgende definition af demonstration til brug for tildeling af støtte under ForskEL-programmet:

"For at en ny teknologi kan opnå støtte til demonstration, skal der være et væsentligt innovations-, forsknings- og udviklingsindhold i demonstrationsaktiviteten. Demonstrationsaktiviteter kan bestå af opskalering til fuld- eller nærfuldskala, eller indpasning af nye teknologier med fokus på driftserfaringer og indpasning i elsystemet".

Ifølge ForskEL omfatter demonstrationen derimod ikke markedsmodning eller udbredelsesfaser med flere ensartede anlæg, selv om der i en sådan fase også kan være behov for tilskud.

Det kan dog diskuteres, om ikke støtte til test med flere ensartede anlæg kan være omfattet af demonstrationsfasen med henvisning til Frascati-definitionen, hvis opstillingen og afprøvningen af flere ensartede anlæg er en forudsætning for at fremme anvendelsen af innovationen.

4. EU's nye statsstøtteregler

Den 1. januar 2007 trådte EU's nye statsstøtteregler for forskning, udvikling og innovation i kraft. Med de nye regler udvides rammerne for hvilke udviklingsaktiviteter der er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler. Helt konkret inkluderes begrebet innovation i rammebestemmelserne for forskning og udvikling, hvilket ikke var tilfældet i de tidligere regler. Innovation defineres i denne sammenhæng som den proces, som forbinder viden og teknologi med udnyttelse af de muligheder der findes på markedet for at udvikle eller bedre produkter, tjenesteydelser og produktionsmetoder.

Der kan således spores en bevægelse i EU's regler mod at støtte mere markedsnære aktiviteter.

Eksperimentel udvikling/Demonstration

I overensstemmelse med de nye rammebestemmelser kan der ydes støtte til eksperimentel udvikling, defineret som erhvervelse, kombination, udformning og anvendelse af eksi-

sterende videnskabelig, teknologisk og kommerciel og anden relevant viden og færdigheder. Dette kan omfatte aktiviteter der er rettet mod konceptmæssig dokumentering af nye produkter.

Udvikling af kommercielt anvendelige prototyper og pilotprojekter er også omfattet af definitionen af eksperimentel udvikling, såfremt prototypen nødvendigvis må være det endelige kommercielle produkt, og såfremt den er for kostbart at fremstille til kun at blive brugt til demonstration og validering. Hvis demonstrations- eller pilotprojekter efterfølgende udnyttes kommercielt, fradrages eventuelle indtægter ved en sådan udnyttelse i de støtteberettigede omkostning.

Oversigt over støtteintensiteten for eksperimentel udvikling

Store virksomheder:	25 pct.
Forhøjelse ved grænseoverskridende samarbejde eller samarbejde med mindst en MMV eller mellem en virksomhed og en forskningsinstitution:	40 pct.
MMV'er:	35 pct.
Forhøjelse ved grænseoverskridende samarbejde, eller samarbejde mellem flere virksomheder eller mellem en virksomhed og en forskningsinstitution:	50 pct.
Små virksomheder:	45 pct.
Forhøjelse ved grænseoverskridende samarbejde eller samarbejde mellem flere virksomheder eller med en forskningsinstitution:	60 pct.

5. Fra demonstration til markedsudbredelse

Når en ny teknologi har vist sig succesfuld i demonstrationsfasen vil der ofte være stykke vej til at teknologien kan opnå en større markedsudbredelse, jf. ovenstående afgrænsning af demonstration. Fra dansk side lægges der ikke op til at den initiale markedsudbredelse kan opnå offentlig støtte.

Der er imidlertid noget der tyder på, at der er en opblødning på vej fra EU's side, så det offentlige også vil kunne støtte op om denne fase.

I det nye "Intelligent Energy - Europe"-program (IEE) under det nye CIP-program¹ lægges der op til, at der inden for rammerne af programmet gives støtte til investeringer, der har

---

¹ CIP = Competitiveness and Innovation Programme

til formål at finansiere gabet mellem den succesfulde demonstration af nye teknologier og deres effektive markedsudbredelse i større skala, med henblik på at geare offentlige og private investeringer, fremme nye teknologier, reducere omkostningerne, øge markedsmodningen og medvirke til at reducere finansielle og andre risici, der hindrer udbredelsen af de nye teknologier².

Som det også fremgår af arbejdsprogrammet vil der under IEE også kunne gives støtte til projekter, der har med den initiale markedsudbredelse af demonstrerede teknologier at gøre. Støtten vil bl.a. kunne gå til at nedbringe risici, der hindrer en yderligere markedsudbredelse, således at EU påtager sig en del af risikoen ved den økonomiske udnyttelse af forsknings, udvikling og demonstrationsaktiviteterne³.

---

² Side 3 i "Intelligent Energy - EUROPE, 2007-2013", Annual Work Programme 2007, Part II: Technical Priorities - FORTOLIGT

³ Side 5 i "Intelligent Energy - EUROPE, 2007-2013", Annual Work Programme 2007, Part II: Technical Priorities - FORTOLIGT